

Protokół

1. posiedzenia, 2 sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 14. października 1890.

Początek o godzinie 12 minut 30 po południu.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO. Eustachy Książę Sanguszko.

Obecnych posłów 121.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Kazimierz hr. Badeni.

JE. c. k. Namiestnik przedstawia Izbie JO. Eustachego księcia Sanguszkę jako mianowanego najwyższem postanowieniem z dnia 21. września b. r. Marszałka krajowego i wprowadza go w urządowanie.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera na moey reskryptu cesarskiego z dnia 15. września b. r. pierwsze posiedzenie 2. sesyi VI. peryodu Sejmu galicyjskiego. Na prowizorycznych sekretarzy zaprasza Marszałek pp. Stanisława Jędrzejowicza, Antoniego hr. Wodzickiego, p. Teliszewskiego i p. Włodzimierza Kozłowskiego.

Po przemówieniu wznosi Marszałek okrzyk na cześć Najjaśniejszego Pana, który Izba trzykrotnie powtarza.

Następnie przedstawia JE. p. Namiestnik Wys. Izbie radcę dworu Włodzimierza hr. Łosia jako komisarza rządowego.

Marszałek oddaje cześć pamięci zmarłych posłów ś. p. Artura hr. Potockiego i Ottona Hausnera, którą Izba przez powstanie wyraża.

Marszałek oznajmia, iż członek Sejmu ks. biskup Łobos usprawiedliwił chorobą niemożność brania udziału w obradach Sejmu. P. rektor Stanecki usprawiedliwił nieobecność słabością.

P. Mikołajowi Torosiewiczowi udzielił Marszałek urlopu na trzy dni. Na wniesioną prośbę Izba udziela p. Wojeichowi hr. Dzieduszyckiemu urlop dwutygodniowy.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego drugim punktem jest:

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z zamknięciem rachunków funduszków indemnizacyjnych Galicyi wschodniej i zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego za r. 1889.

Na wniosek p. Antoniego hr. Wodzickiego uchwała Izba wybór komisji budżetowej z 17 członków i odesłanie powyższego przedmiotu do tej komisji.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdań Wydziału krajowego:

1. z projektem ustawy o policyi ogniowej dla miast i miasteczek;

2. w przedmiocie przedłożenia projektu ustawy, uzupełniającej postanowienia ustawy krajowej z dnia 20. marca 1874. Nr. 29. Dz. ust. kr. o założeniu i wewnętrznem urządzeniu ksiąg hipotecznych dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem;

3. w przedmiocie przyznania obszarom dworskim prawa ustanawiania osobnych oglądaczy bydła dla tychże obszarów;

4. z projektem ustawy w przedmiocie nakładania opłaty gminnej od posiadania psów;

5. w przedmiocie wyłączenia osady Cuculina ze związku gminy Siemakowce i utworzenia z niej samoistnej gminy;

6. w przedmiocie wyłączenia przysiółka Bendiuchy ze związku gminy Poturzyca w powiecie sokalskim i utworzenia z niej samoistnej gminy;

7. z petycji osad Trościanki, Pilip i Wołowej o wydzielenie ich ze związku gminy Pererowa powiatu kołomyjskiego i utworzenia z nich samoistnej gminy;

8. w przedmiocie wyłączenia osady Wulka Turebska ze związku gminy Turbia w powiecie tarnobrzeskim i utworzenia z niej samoistnej gminy;

9. w przedmiocie wyłączenia osady Pawłowej z Krzywem i Capłapami w powiecie jarosławskim ze związku gminy Majdanu i utworzenia z nich samoistnej gminy;

10. w przedmiocie wyłączenia przysiółka Dworzyska ze związku gminy Jeleśnia a przyłączenia go do gminy Pewli małej w powiecie żywieckim;

11. z petycji gminy Klikuszowy o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów w resztującej kwocie 517 zł. 65 ct dłużnych gminie Buda-Peszt za utrzymanie nieletnich Knurowskich. Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

Na wniosek sprawozdawcy uchwala Izba wybór komisji administracyjnej z 17 członków, komisji prawniczej z 9 członków i komisji gminnej z 13 członków, tudzież odesłanie sprawozdań powyżej pod liczbami porządkowymi 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, i 10 do komisji administracyjnej, sprawozdania pod liczbą 2. zamieszczonego do komisji prawniczej, sprawozdania pod l. 4. zamieszczonego do komisji gminnej, wreszcie sprawozdania pod liczbą 11. zamieszczonego, do komisji budżetowej.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdań Wydziału krajowego:

1. w przedmiocie zmiany roku budżetowego;
2. o budżecie krajowym na rok 1891;
3. o zamknięciu rachunkowem funduszy krajowych za rok 1888;

4. w przedmiocie podniesienia gospodarstwa nabiałowego w kraju;

5. o nauczycielach wędrownych do nauki gospodarstwa wiejskiego;

6. w przedmiocie założenia szkoły gospodyń wiejskich;

7. w przedmiocie podniesienia uprawy tytoniu w Galicyi;

8. w przedmiocie utworzenia posady „referenta spraw rolniczych“ w Wydziale krajowym;

9. z petycji p. Mikołaja Wojciechowskiego, kierownika krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach, o policzenie mu lat służby od dnia 1. maja 1886, jako dnia objęcia posady.

Sprawozdawca poseł Romanowicz wnosi imieniem Wydziału krajowego odesłanie sprawozdań pod liczbami 1, 2, i 3, zamieszczonych do komisji budżetowej. Następnie wnosi sprawozdawca wybór komisji gospodarstwa krajowego z 17 członków i odesłanie sprawozdań pod liczbami 4, 5, 6, 7, 8, i 9 zamieszczonych, do tej komisji.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z oboma wnioskami sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania z czynności Wydziału krajowego za czas od 1. lipca 1889 do końca czerwca 1890.

Sprawozdawca p. Pietruski wnosi w imieniu Wydziału krajowego odesłanie sprawozdania z czynności I. Departamentu z wyłączeniem wszakże spraw dotyczących się krajowych składów zbożowych, i szkół rolniczych w Dublanach i Czernichowie, które odesłać należy do komisji gospodarstwa krajowego, do komisji gminnej.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

Następnie co do sprawozdania z czynności Departamentu II. wnosi sprawozdawca, ażeby sprawozdanie z czynności tego Departamentu z wyjątkiem spraw melioracyjnych, niższych szkół rolniczych, szkoły lasowej, i w ogóle spraw gospodarstwa krajowego, które odesłać należy do

komisyi gospodarstwa krajowego, odesłaniem było do komisji przemysłowej, z 9 członków wybrać się mającej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskami sprawozdawcy bez rozprawy.

Wreszcie wnosi sprawozdawca p. Pietruski odesłanie sprawozdania z czynności Dep. III. do komisji szkolnej z 17 członków wybrać się mającej, sprawozdania z czynności Dep. IV. do komisji drogowej z 12 członków, sprawozdania z czynności Dep. V. do komisji sanitarnej z 11 członków, sprawozdania zaś z czynności Dep. VI. do komisji prawniczej.

Izba w głosowaniu uchwała wybór powyższych komisji zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy i odesłanie wymienionych sprawozdań do poszczególnych komisji.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego

1. w przedmiocie podwyższenia stałej rocznej subwencji dla teatru ruskiego;
2. z petycji gminy Żabokruki powiatu bobreckiego o niżenie prestacji na płacę nauczyciela;

3. w przedmiocie 34 petycji emerytowanych nauczycieli, żon, wdów i sierot po nauczycielach szkół ludowych o udzielenie lub podwyższenie zapomogi w drodze łaski;

4. z petycji Anieli Guzkiewiczowej, wdowy po nauczycielu szkół ludowych, o dożywotnie roczne wsparcie.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie sprawozdania powyżej pod liczbą 1. zamieszczonego do komisji budżetowej, zaś sprawozdań pod liczbami 2, 3 i 4 wymienionych do komisji szkolnej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji bankowej z 13 członków wybrać się mającej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdań Wydziału krajowego:

1. o ustawie zdrojowej;
2. w przedmiocie budowy własnego domu dla krajowego zakładu położnic we Lwowie;
3. z wnioskiem o wstawienie do budżetu zakładu kulparkowskiego na rok 1891 kwoty potrzebnej na budowę domku na pomieszkanie dla urzędnika tegoż zakładu;
4. o budowie pawilonu chirurgicznego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie;
5. w przedmiocie utworzenia jeszcze jednej posady sekundaryusza I. klasy przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie;
6. w przedmiocie sprzedaży karczmy, należącej do funduszu szpitala św. Łazarza, a położonej w Krowodrzy;
7. z petycji gminy Okocim względem pokrycia z funduszu krajowego kosztów pielęgnowania Maryi Tritko w wiedeńskim zakładzie zaopatrzenia z funduszu krajowego;

8. z przekazanych do zbadania petycji gminy Dolina i Pogórska Wola w sprawie przyjęcia na fundusz krajowy kosztów leczenia i utrzymania Chany Fleckmann, jakoteż kosztów utrzymania w Buda-Peszcze Katarzyny Bednarzówny.

Sprawozdawca poseł Hoszard wnosi odesłanie sprawozdania pod liczbą 1. zamieszczonego do komisji sanitarnej, zaś sprawozdań pod liczbami 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8, wymienionych do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdań Wydziału krajowego:

1. z preliminarzami galicyjskiego funduszu propinacyjnego i galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1890 i 1891.

Sprawozdawca p. Sawczak prostuje następujące omyłki druku, zawarte w tem sprawozdaniu, a to: na stronicy trzeciej w ustępie czwartym zamiast „z najmniejszą ofertą“ ma być „z naj wyższą ofertą“. Na stronie 5. w ustę-

pie trzecim zamiast „sprawami“ ma być „prawa mi“ wreszcie na stronicy 8. zamiast cyfry „61.509“ ma być cyfra „61,000.509“.

Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie powyższego sprawozdania do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału kraj.:

1. w przedmiocie uregulowania sprawy podwodowej;

2. w przedmiocie uzyskania tańszego najmu koszar dla c. k. żandarmeryi;

3. z projektem ustawy o przeniesieniu: a) gmin i obszarów dworskich Łopuszna, Łukawica i Monasterzec z okręgu Reprezentacji powiatowej w Drohobyczu, do okręgu takiejże Reprezentacji w Samborze; b) gminy i obszaru dworskiego Milczyce z okręgu Reprezentacji powiatowej w Mościskach do okręgu takiejże Reprezentacji w Rudkach;

4. z projektem ustawy o przeniesieniu gminy i obszaru dworskiego Dżurków z okręgu Reprezentacji powiatowej w Kołomyi do okręgu Reprezentacji powiatowej w Horodence;

5. z projektem ustawy o przeniesieniu gminy Magdalówka z okręgu Reprezentacji powiatowej w Tarnopolu do okręgu Reprezentacji powiatowej w Skałacie;

6. w przedmiocie przeniesienia gminy Machliniec z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żurawnie i c. k. Starostwa w Żydaczowie do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Stryju;

7. z wnioskiem o przeniesienie miejscowości Lipowiec i Majdan Lipowiecki z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Glinianach do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Przemyślanach;

8. z wnioskiem o przeniesienie gminy i obszaru dworskiego Berbeki z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Busku, c. k. Starostwa w Kamionce Strumiłowej do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kamionce Strumiłowej;

9. z petycji gminy i obszaru dworskiego Solina w sprawie przeniesienia tej miejscowości

z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Baligrodzie do takiegoż c. k. Sądu w Ustrzykach dolnych;

10. z petycji gminy i obszaru dworskiego Laszki związane w sprawie przeniesienia tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Rudkach do okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Mościskach.

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłanie sprawozdań pod liczbami 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10. zamieszczonych do komisji prawniczej, sprawozdania zaś pod l. 2. zamieszczonego do komisji administracyjnej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Sekretarz p Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Rewizję Instrukcyi dla Wydziału krajowego z d. 1. marca 1866 r. i przepisów ustawy służbowej;

II. Wybór komisji z 9ciu członków celem przeprowadzenia tej rewizyi i przedłożenia Sejmowi stósownych wniosków.

Władysław Koziembrodzki m. p.
wnioskodawca

Eustachy Zagórski, Szeptycki, Schnell, Czartoryski, Mazaraki, Rosenstock, Rutowski, Tomisław Rozwadowski, Skałkowski, Władysław Wolański, Franciszek Jędrzejowicz, E. Raczyński, Jaworski, Mikołaj Wolański, Edm. Klemensiewicz, Polanowski, F. Vivien, Rej, Stanisław Stadnicki, Edw. Micewski, Tad. Langie, Trzeciecki, Szeliski, Emil Torosiewicz, B. Horodyski, Stanisław Jędrzejowicz, Borkowski, Władysław Struszkiewicz, Skrzyński, J. Puzyna, Ziemiałkowski, Dr. A. Asnyk.

Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Teliszewski czyta następujący wniosek naglący:

„Składając do łaski marszałkowskiej petycję Rady gminnej miasta Mikołajowa koło Drohobycza wnoszę:

1. Wysoki Sejm raczy przyzwolić gminie Mikołajowa pożyczkę bezprocentową w sumie 20.000 zł. w. a. za stosownem zabezpieczeniem

na majątku gminnym celem wspomżenia pogorzalców.

2. Wysoki Sejm raczy przyzwolić dla pogorzalców gminy Mikołajowa jednorazową zapomogę w kwocie 1.000 zł. w. a.“

Herasimowicz w. r.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia Marszałek pod względem formalnym. Przemawia p. Stanisław hr. Badeni pod względem formalnym.

Marszałek daje objaśnienie pod względem formalnym.

Przemawiają następnie pp. Romańczuk, Pietruski i Stanisław hr. Badeni pod względem formalnym.

Przemawia Marszałek.

Przemawia p. Chrzanowski.

Na wniosek p. Romanowicza uchwała Izba zamknięcie dyskusji formalnej.

Przemawiają zapisani do głosu pp. Teliszewski i Kozłowski Zygmunt.

Marszałek podaje pod głosowanie kwestyę, nagłości wniosku p. Herasimowicza.

Izba w głosowaniu uchwała nagłość tego wniosku.

Przemawia p. Herasimowicz dla uzasadnienia swego wniosku, i wnosi odesłanie takowego do komisji budżetowej.

Izba uchwała odesłanie wniosku p. Herasimowicza do komisji budżetowej.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 16. października b. r. o godzinie 11tej przed południem, którego porządek dzienny Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz Izbie odczytał.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 50. po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

Stan. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

